آیا احیای دریاچه ارومیه در دولت آینده ادامه می‌یابد؟

نگین سرخ آذربایجان چشم به پاستور دوخته است

زهرا کشوری
خبرنگار

نجات دریاچه ارومیه وعده انتخاباتی حسن روحانی رئیس جمهوری بود. همین وعده باعث شد تا دولت او برای دومین دریاچه شور جهان ستاد ملی احیای دریاچه ارومیه را تشکیل دهد. عیسی کلانتری رئیس سازمان حفاظت محیط زیست پیشتر در گفت‌وگو با «ایران» گفته بود تاکنون بیش از هفت هزار میلیارد تومان صرف احیای دریاچه ارومیه شده است. به‌گفته رئیس حال حاضر پردیسان ۷ سال دیگر تا زمان احیای دریاچه ارومیه وقت لازم است. حال یکی از مهم‌ترین سؤال‌های فعالان حوزه محیط زیست از رئیس جمهوری سیزدهم، سرنوشت دریاچه ارومیه است. آیا رئیس‌جمهوری آینده برنامه‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه را ادامه می‌دهد یا آن‌طور که خبر می‌رسد پس از آن، این ستاد جای خود را به مرکز آینده پژوهی خواهد داد؟ خبری که لرزه بر اندام فعالان حوزه محیط زیست انداخته است.

به گفته علی حاجی مرادی، مسئول واحد برنامه‌ریزی ستاد احیای دریاچه ارومیه، مرکز آینده پژوهی قدرت ستاد ملی دریاچه ارومیه را ندارد. با وجود قدرت ستاد ملی برخی از مسئولان استانی جلوی برنامه‌های احیای دریاچه ارومیه سنگ‌اندازی کردند. تنها در یک مورد از حقابه دریاچه ارومیه برداشتند و دریاچه مصنوعی تبریز را ساختند. ورود روزنامه ایران به ماجرا و انتشار گزارش ساخت این دریاچه به بازگرداندن حقابه دریاچه ارومیه منجر شد. اما همان روزها هم‌برخی از مسئولان دو استان آذربایجان غربی و شرقی به ذینفعان حوزه دریاچه ارومیه وعده دادند که با اتمام دولت روحانی برنامه‌های سدسازی وتخصیص آب را دوباره روی میز اجرا بیاورند.

دریاچه ارومیه که خشکید کویری گسترده، پر از رمل و شن‌ریزه جای باغ‌های سرسبز مرکبات را گرفت. بسیاری نوشتند باغ‌های مرکبات ارومیه که به زیبایی باغ‌های لبنان در شعر شاعران بود به سرزمینی بیابانی چون سومالی تبدیل می‌شود. این پیش‌بینی تلخ اگر ستاد احیا جان نمی‌گرفت به حقیقت می‌پیوست.

ایرنا

هزاران کشاورز بیکار می‌شدند. مهاجرت انسانی اتفاق می‌افتاد و ریزگردهای نمکی آنقدر ادامه می‌یافت که شوری آن در چشم جنگل‌های باستانی هیرکانی می‌رفت واز مرز ایران نیز خارج می‌شد تا یادآوری کند محیط زیست مرز سیاسی نمی‌شناسد و نجات آن، نجات کره زمین است. حال باید دید روز جمعه کدام یک از نامزدهای انتخاباتی در خیابان پاستور ماندگار می‌شود و چه برنامه ای برای ادامه احیای دریاچه ارومیه دارد؟ این احیا اگر ادامه نیابد فقط در یک مورد بیش از ۷ هزار میلیارد تومان هزینه کشور سوخت می‌شود و این آغاز تلخ بی‌پایانی شمال غرب ایران است. در گام دوم پس از استان‌های آذربایجان غربی و شرقی، کردستان زیبا را هدف ریزگردهای نمکی خود قرار می‌دهد.

«دهانه غلامان» را ببینید

یادگاری از دوران هخامنشی برای رونق گردشگری در سیستان و بلوچستان

زهره توکلی
خبرنگار

دهانه غلامان که در ۲ کیلومتری روستای قلعه نو و ۴۴ کیلومتری جنوب شرق شهر زابل در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد، نخستین بار در سال ۱۳۳۹ توسط باستان شناس ایتالیایی مورد بررسی و کاوش قرار گرفت.

این شهر روی بلندی شبیه تراس قرار گرفته که طول آن ۴ تا ۵ کیلومتر است. یکی از دلایل احداث این شهر بر تراس، جلوگیری از خطرات و خسارت‌های ناشی از سیلاب‌های فصلی و ناگهانی رود هیرمند و شاخه‌های فرعی آن همچون سنا رود بوده است. هدف دیگر نیز برخورداری و حداکثر استفاده از اراضی مزروعی پیرامون تراس به‌منظور فعالیت‌های کشاورزی اهالی این شهر بوده است. مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان سیستان وبلوچستان در این باره به «ایران» می‌گوید: نتایج حاصل از کاوش‌ها نشان می‌دهد که بقایای این شهر حداقل به مساحتی به طول یک و نیم کیلومتر و عرض ۳۰۰ تا ۸۰۰ متر و در زمان هخامنشیان یعنی سده‌های ۵ و ۶ قبل از میلاد بوده و بمدت ۱۵۰ تا ۲۰۰ سال هم در این منطقه سکونت وجود داشته و از امنیت خوبی برخوردار بوده است.

دکتر علیرضا جلال زایی با بیان اینکه نکته‌ای که موجب اهمیت این منطقه باستانی می‌شود این است که شهر دهانه غلامان، تنها شهر خشتی باقی مانده از دوران هخامنشیان است، اظهار می‌دارد: این شهر بخوبی بیانگر چگونگی زندگی مردم عادی و تأثیر و نقش مذهب در آن است به طوری که به وضوح می‌توان انواع خانه‌های شخصی و خصوصی مردم عادی را در کنار ساختمان‌های دولتی، عمومی و مذهبی بزرگ مشاهده کرد.

وی اضافه می‌کند: معبدی هم در این شهر وجود داشته که نشان از دین زرتشتی مردمان این منطقه دارد و اهمیت آن به اندازه‌ای است که دیگر ساختمان‌های ساخته شده در این منطقه نیز برگرفته از همین معبد بوده است. همچنین نشان می‌دهد که در آن زمان مذاهب روی ساخت وسازها نیز تأثیر بسزایی داشته اند. این مسئول در خصوص فعالیت‌های میراث فرهنگی استان در این منطقه تاریخی اظهار می‌دارد: به‌عنوان متولی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری که این شهر تاریخی خاص را در استان خود داریم سعی کرده‌ایم از طریق اعتبارات اختصاص یافته به آثار تاریخی استان در سطح استانی و ملی، از این منطقه محافظت کنیم و در قسمت‌هایی که حوادث طبیعی تخریب‌هایی ایجاد کرده‌اند، مرمت‌هایی را انجام دهیم تا آثار تاریخی این شهر را سرپا نگه داریم.

وی می‌افزاید: همچنین سعی شده جاذبه‌هایی در حوزه گردشگری و پیوندی بین شهر دهانه غلامان با دیگر شهرهای تاریخی استان ایجاد کنیم تا تأثیر مناسبی برای حضور گردشگران و مشاهده بناهای تاریخی این منطقه داشته باشد.

دکتر جلال زایی در زمینه ایجاد امکانات گردشگری در این شهر می‌گوید: بواسطه حفظ حریم‌های تاریخی و... که در این منطقه وجود دارد، نمی‌توانیم ساخت و ساز و تصرفاتی در شعاع‌هایی از این شهر انجام دهیم اما در مناطقی با فاصله مجاز، بومگردی ایجاد شده و از سرمایه‌گذارانی که تمایل دارند در این منطقه و اطراف دیگر بناهای تاریخی استان، امکانات گردشگری، بومگردی و کمپ‌های خدماتی نظیر مجتمع‌های خدماتی، رستوران‌ها، تالارها و... ایجاد کنند استقبال و در حد توان مالی نیز برای کمک به آنها زیرساخت‌های اولیه را فراهم می‌کنیم تا با پشتوانه بهتر و بیشتری پا در این عرصه بگذارند و میزان جذب گردشگر را مضاعف کنند.

وی تأکید می‌کند: خوشبختانه حدود ۴ سالی است که نزد گردشگران کشور، استان سیستان و بلوچستان جزو ۵ مقصد گردشگری نخست قرار گرفته واین اتفاق خوبی است. ما نیز در تلاشیم با ایجاد امکانات، گردشگران بیشتری به استان جذب کنیم.

سران طوایف سیستان و بلوچستان مردم را به مشارکت در انتخابات دعوت کردند

بیانیه مشترک سران طوایف، معتمدان، ریش‌سفیدان و نخبگان استان سیستان و بلوچستان در خصوص انتخابات ۱۴۰۰

زاهدان- سران طوایف، معتمدان، ریش‌سفیدان و نخبگان سیستان و بلوچستان با انتشار بیانیه‌ای از مردم این استان برای حضور و مشارکت حداکثری در انتخابات ۱۴۰۰ دعوت کردند. در بیانیه مشترک سران طوایف، معتمدان، ریش‌سفیدان و نخبگان سیستان و بلوچستان درخصوص انتخابات ۱۴۰۰ آمده است: مردم شریف و عزیز سیستان و بلوچستان انتخابات یکی از مصادیق مهم همبستگی واتحاد ونمایش اراده خود به دشمنان قسم خورده این مرز وبوم بوده و سبب ایجاد همدلی و اثرگذاری در تعیین سرنوشت استان و کشور می‌شود.

انتخابات بهترین صحنه برای استفاده از حق خود در تعیین سرنوشت و پیگیری مطالبات قانونی در استان و کشور است و مردمان سیستان و بلوچستان در مقاطع مختلف حضور فعال واثرگذاری در انتخابات داشته و نقشه‌های دشمنان وکسانی را که با بزرگنمایی مشکلات و کاستی‌ها به‌دنبال ایجاد تفرقه، تجزیه و ایجاد بدبینی بین قوم بلوچ و سیستانی بوده خنثی کرده‌اند. رهبر معظم انقلاب فرمودند: «کسانی که مردم را از رفتن پای صندوق‌های رأی منع و یا القا به بی‌فایده بودن انتخابات می کنند دروغ می‌گویند که دلسوز مردم هستند. بنابراین به حرف آنان اعتنا نکنید.» این بیانیه می‌افزاید: «ما ضمن اعلام حضور پرشور خود در انتخابات و دعوت از همه اقشار مردم برای شرکت در این رزمایش همدلی به نمایندگی از مردم غیور استان سیستان و بلوچستان اعلام می‌کنیم که با حضور حداکثری در انتخابات به دشمنان قسم خورده این مرز و بوم در عمل نشان خواهیم داد که این استان پایتخت وحدت اسلامی است و از حق تعیین سرنوشت خود نخواهد گذشت. از مسئولان و رئیس‌جمهوری منتخب مردم نیز درخواست می‌کنیم با تمام توان و با استفاده از نیروهای جوان و مؤمن نسبت به توسعه، پیشرفت و آبادانی این استان تلاش کند چرا که در پیشگاه خداوند متعال باید پاسخگو باشند.»

باغ وحش صفه به نقاهتگاه حیوانات تبدیل می‌شود

اصفهان - معاون خدمات شهری شهرداری اصفهان گفت: بازدید عموم از باغ وحش صفه ممنوع و مقدمات تغییر کاربری آن به نقاهتگاه وپناهگاه حیوانات آغاز شد.

به گزارش ایلنا، حسین امیری اظهار کرد: در پی دستور شهردار اصفهان مبنی بر ابلاغ تبدیل پارک وحش صفه اصفهان به نقاهتگاه، براساس مطالبات مردم و فعالان حقوق حیوانات، پس از بررسی راهکارها و زیرساخت‌ها مقدمات اجرایی شدن این دستور فراهم شد.

وی ادامه داد: مشخص شدن تکلیف باغ وحش صفه اصفهان یکی از مطالبات دوستداران محیط زیست و دوستداران حیوانات بوده است و در نهایت پس از دستور شهردار اصفهان با توجه به مطالبات مردمی تبدیل باغ وحش به نقاهتگاه اجرایی شد.

معاون خدمات شهری شهرداری اصفهان تأکید کرد: بر این اساس بازدید عموم ممنوع و مقرر شد در ابتدا تابلو باغ وحش به نقاهتگاه و پناهگاه حیوانات تبدیل شود، همچنین از این پس هیچ گونه حیوانی خریداری نشود و تنها حیوانات بی سرپناه یا زخمی که توسط محیط زیست تحویل می‌شود، در این محل نگهداری و تیمار شوند.

امیری یادآور شد: همچنین مقرر شد طی هماهنگی با سازمان محیط زیست حیواناتی که امکان دارد در محیط طبیعی محافظت شده زندگی کنند، رهاسازی شده و مابقی به محیط مناسب‌تر انتقال یابند.

وی با اشاره به پرندگان مستقر در باغ وحش تصریح کرد: در حال حاضر بیش از ۱۰۰ قطعه پرنده در این مکان نگهداری می‌شود که با توجه به هماهنگی صورت گرفته پرندگان موجود طی چند روزه آینده و پس از واکسیناسیون نوع پرندگان، تحویل باغ پرندگان خواهند شد.

امیری درخصوص کروکودیل‌های این باغ وحش هم گفت: کروکودیل و ایگواناهای موجود در باغ وحش تحویل باغ خزندگان مستقر در ناژوان خواهند شد تا در آنجا به صورت مناسب نگهداری شوند.

آمار فرزندآوری در البرز از سال ۹۰ رو به کاهش است

کرج- مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری البرز با اشاره به وجود پدیده ازدواج‌های زیر سن قانونی در البرز گفت: هر چند این موضوع به عنوان مسائل اولویت‌دار البرز هنوز تبیین نشده ولی نگران آن هستیم که فقر مشوق ترویج این نوع ازدواج‌ها باشد. به گزارش ایسنا، مریم اسماعیلی فرد با اشاره به اینکه ۷۰۰ هزار نفر در البرز زیر ۱۸ سال سن دارند و کودک تلقی می‌شوند، اظهار کرد: این بخش از شهروندان زمانی ممکن است صدایشان شنیده شود که درگیر آسیب شده‌اند. وی ادامه داد: اولویت ما این است قبل از اینکه این گروه درگیر آسیب شده و به مشکلی در سیاستگذاری‌ها تبدیل شوند، به دغدغه‌ها و نیازهایشان رسیدگی شود.

این مسئول تأکید کرد: یک سوم جمعیت البرز حاشیه نشین هستند و می‌توان برآورد کرد که والدین یک سوم جمعیت ۷۰۰ هزار نفری کودکان استان حتی در تأمین نیازهای معیشتی فرزندان خود دچار مشکل هستند. وی با بیان اینکه بسیاری از کودکان کار و خیابان سازماندهی شده نیستند، ادامه داد: بسیاری از این کودکان برای تأمین معیشت خانواده خود دست به مشاغل کاذب می‌زنند. مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری البرز در ادامه با اشاره به کاهش تعداد ولادت‌های استان در چند سال اخیر گفت: طبق آمار تعداد ولادت نوزادان در استان از سال ۹۰ تا ۹۹ کاهش داشته و علی رغم اینکه البرز به خاطر مهاجرپذیری پذیرای جمعیت زیادی است، این اتفاق رخ داده است.

جنگل‌های کوه حاتم در آتش می‌سوزد

یاسوج- مدیرکل مدیریت بحران استانداری کهگیلویه و بویراحمد گفت: جنگل‌ها و مراتع کوه حاتم در شهرستان بهمئی این استان که روز دوشنبه دچار حریق شده بود همچنان در آتش می‌سوزد. به‌گزارش ایرنا محمد محمدی اظهار داشت: آتش‌سوزی در جنگل‌های کوه حاتم در مرز این استان با خوزستان از ساعت ۴۵ و ۱۵ دقیقه روز دوشنبه ۲۴ خرداد شروع شده است و همچنان ادامه دارد. وی افزود: بلافاصله پس از دریافت گزارش این آتش‌سوزی نیروهای امدادی و ستادی برای مهار این آتش‌سوزی به منطقه اعزام شدند. مدیرکل مدیریت بحران کهگیلویه و بویراحمد تصریح کرد: همچنین کوه حاتم مرز مشترک شهرستان‌های لنده و بهمئی در استان کهگیلویه و بویراحمد است که آتش‌سوزی در حوزه لنده تقریباً کنترل شده است. محمدی ادامه داد: یک فروند بالگرد بعداز ظهر روز گذشته، برای مهار آتش‌سوزی به منطقه اعزام شد. شهرستان بهمئی با جمعیتی حدود ۳۸ هزار نفر به مرکزیت شهر لیکک در فاصله ۳۰۰ کیلومتری یاسوج مرکز کهگیلویه وبویراحمد واقع شده است.

یادداشت

محیط زیست و رئیس‌جمهوری آینده

مهدی قمشی
استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

با افزایش جمعیت و سرعت گرفتن پیشرفت صنعتی در جهان مشکلات زیست‌محیطی و تغییرات اقلیم به یکی از دغدغه‌های اصلی جهان امروز مبدل شده است. ۱۹۳کشور جهان در سال ۱۹۹۲ در کنفرانس سازمان ملل متحد در زمینه محیط زیست و توسعه با موضوع توسعه پایدار (به‌عنوان اجلاس زمین) در خصوص همکاری گسترده جهت چیره شدن بر مشکلات زیست‌محیطی زمین موافقت و بعد از جلسات سالانه در سال ۲۰۱۵ با ۱۷ هدف اصلی توسعه پایدار تحت عنوان ۲۰۳۰ موافقت کردند. هر چند متأسفانه کلمه ۲۰۳۰ در کشورمان توسط معدودی بد نام شده است اما آنچه در اهداف راهبردی آن قید شده بسیار بیشتر از نکته‌ای است که آن معدود سعی در استخراج ایراد در آن دارند. با این مقدمه وارد اصل مطلب شویم. اکنون بلااستثنا در کشورهایی از جهان که دولت‌ها بر اساس وجهی از دموکراسی انتخاب می‌شوند در زمان انتخابات کاندیداها برای جلب نظر مخاطبان نخبه و مرجع سعی بر ورود به مقوله مسائل و مشکلات زیست‌محیطی دارند و اعلام نظر در این گونه موارد را از دست نمی‌دهند، هر چند که ممکن است در عمل به وعده‌ها عمل نمایند یا ننمایند. نخبگان جامعه (الیتیس ها) همیشه گرایش شدیدی به‌سمت کاندیدای طرفدار و پایبند به ارتقای شرایط زیست‌محیطی دارند که لزوماً منطبق با خروجی انتخاب اکثریت مردم نیست و این یکی از اشکالات دموکراسی است که با همه مزیت‌هایی که دارد خطر چیره شدن و بر کرسی نشاندن پوپولیست‌ها (عوام‌گراها) را نیز دارد. کاندیداها نیز بر اساس تحلیل خود از گرایش و برتری رأی آوری، از خود موضع‌گیری نشان می‌دهند. قول پرداخت مستقیم پول به مردم و دادن مسکن از طرف دولت و شعارهای کلی و مبهم دادن از خصایص دیدگاه‌های پوپولیستی است و قول ایجاد اشتغال و ایجاد شرایط سرمایه‌گذاری و تعامل با سایر کشورهای جهان و ارتقای شرایط زیست محیطی و زیربنایی از خصوصیات الیتیست هاست. تحقق شعارهای پوپولیستی معمولاً آنی است ولی در مجموع جامعه به سمت فقیر شدن پیش می‌رود اما تحقق شعارهای الیتیستی بلند مدت و تدریجی است ولی ثمره آن درازمدت، پایدار و ارتقادهنده سطح زندگی است. برتری یکی از این دیدگاه ها بر دیگری با سطح آگاهی عامه مردم کاملاً ارتباط دارد اما با قدرت اقتصادی کشورها لزوماً ارتباط تنگاتنگی ندارد. منظورم این است که ممکن است در کشورهای پیشرفته و ثروتمند نیز پوپولیست‌ها حاکم شوند. پوپولیست‌ها معمولاً مشکلات زیست‌محیطی را جدی نمی‌گیرند زیرا اخذ نتیجه از سرمایه‌گذاری در این بخش به فوریت عاید نمی‌شود و عوام آن را احساس نمی‌کنند و اگر بر آنها نیز جنبه‌ای از مشکلات زیست محیطی ثابت شود سعی می‌کنند با راه حل‌های باز هم پوپولیستی از آن عبور کنند مانند مشکل آلودگی هوای تهران که چندین سال پیش رخ داد و دولت وقت با به پرواز درآوردن چند هواپیما و خالی کردن چند بشکه آب سعی در ایجاد آرامش در اذهان داشت، به رغم اینکه از نظر تخصصی اثرش صفر پیش‌بینی شده بود و بجز هزینه‌ای که روی دست ملت گذاشت هیچ اثر دیگری نداشت یا خروج ترامپ از معاهده محیط زیست پاریس را می‌توان مثال زد که رئیس‌جمهوری پوپولیست در یک کشور پیشرفته چگونه با خروج خود از معاهدات بین‌المللی و حیاتی برای کره‌زمین، حرکت جامعه جهانی را به سمت آینده‌ای بهتر دچار اختلال نمود. باید توجه داشت که عملکرد دولت‌ها همیشه در این قالب‌های خشک تعریف شده ممکن است قرار نگیرند بلکه بردار مجموعه حرکتی آنهاست که سبب اطلاق پوپولیست یا الیتیست به آنها می‌شود.

مردم کشور ما در دوران پس از انقلاب تجربه هر دو نگاه را در دولت‌های منتخب داشته‌اند و شاید در این دوره انتظار بر این باشد که با توجه به دستاوردهای هر دو نگاه دست به انتخاب درست بزنند. از زاویه این نگاه، دولت روحانی با قبول نقاط ضعفی که ممکن است داشته باشد در دسته نخبه گرایان (الیتیست) قرار می‌گیرد زیرا به رغم مشکلات فراوان مالی و تحریمی، به مسائل تخصصی و زیست‌محیطی توجه ویژه داشته و حرکت‌های پوپولیستی در این دولت کمتر مشاهده شده است. توجه و به رسمیت شناختن حقابه زیست‌محیطی تالاب‌ها و رودخانه‌ها، بخشی کردن مدیریت منابع آب، اجرای طرح آماک برای کنترل و استفاده از فلرهای نفتی، گازی کردن سوخت نیروگاه‌ها، سرمایه‌گذاری در بخش کنترل پساب‌های ورودی به رودخانه‌ها، تخصیص بودجه و اجرای طرح‌های کنترل کانون‌های ریزگرد در استان‌های درگیر با مسأله و... همه از نکات مثبتی است که دولت هشت ساله روحانی را در عمل به‌سمت یک دولت نخبه‌گرا سوق می‌دهد. با توجه به اینکه دهه پیش رو برای کشورمان از بابت مسائل زیست‌محیطی بسیار مهم و حیاتی تلقی می‌شود لذا بسیار مهم است که دیدگاه های کاندیداهای این دوره از ریاست جمهوری به روشنی استخراج شوند. اکنون بسیار مهم است که کاندیداهای مطرح و خواست های نظرات وخواست های قلبی خود را در موارد مشکلات زیست محیطی کشور مانند آلودگی هوای شهرهای بزرگ، مسائل مرتبط با ریزگردها، مشکل پساب‌های شهری و کشاورزی برای رودخانه‌ها و آب های زیرزمینی، فرونشست زمین در دشت‌های مهم کشور، دست‌اندازی به منابع طبیعی و بستر رودخانه‌ها، مسأله از بین بردن جنگل‌ها، مسأله آلودگی ناشی از صنایع و تأسیسات استخراج نفت، حرکت به سمت انرژی‌های پاک و سایر وجوه زیست محیطی روشن نمایند و چگونگی رسیدن و حصول نتیجه مطلوب در دولت خویش را بیان نمایند. جواب به این نکات برای حرکت و انگیزه دادن به قشر نخبه برای ورود به عرصه انتخابات و حرکت آنان به‌سمت تهییج عموم به سوی صندوق‌های رأی و انتخاب بهتر و صحیح‌تر بسیار با اهمیت است و مطمئن باشید آیندگان نیز از ثمرات یک انتخاب درست و نخبه‌گرا بهره‌مند خواهند شد.

هوالباقی
با کمال تأسف درگذشت
حاج آقا محمود کرمی، بزرگ خاندان کرمی
را در بروجرد به بازماندگان آن مرحوم تسلیت گفته و صبر و شکیبایی را از خداوند بزرگ خواستاریم.
ناظمی‌فر - آل‌آقا

طراوت گل را جاودانه کنیم
با پیام و نذورات و سفارش گل‌های همیشه بهار برای مجالس ترحیم یتیمان را از رنج و پریشانی برهانیم.
موسسه خیریه حضرت فاطمه زهرا(س)
شماره ثبت ۸۲۶۹ تاسیس ۱۳۶۸
دفتر مرکزی میدان نیاوران: ۲-۲۲۸۲۴۳۷۱
سفارش تاج گل ۲-۲۶۳۰۰۲۰۱-۰۹۱۲-۳۵۸۳۷۱۲ همراه
www.Fatemehzahra.org ۲۰۰۰۴۷۵ سامانه پیام کوتاه
حساب سپها ملی ۰۱۰۴۳۴۳۷۸۰۰۸